СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ И СТАНОВИЩА ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ ПО ПРОЕКТ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБАТА ЗА ДЪРЖАВНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ СЪДЪРЖАНИЕТО НА ОСНОВНИТЕ ДОКУМЕНТИ, ИЗДАВАНИ ОТ ВИСШИТЕ УЧИЛИЩА, ПРИЕТА С ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 215 НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ОТ 2004 Г. (ОБН., ДВ, БР. 75 ОТ 2004 Г.; ИЗМ. И ДОП., БР. 10, 39 И 79 ОТ 2009 Г., БР. 33 ОТ 2011 Г., БР. 62 ОТ 2013 Г., БР. 57 И 97 ОТ 2022 Г.)

№	**Дата и начин на постъпване на становището** (официално, по ел. поща, чрез Портала за обществени консултации и т.н.)	**Име на лице/наименование ЮЛ**	**Декларирани данни дали лицето действа от свое име или защитава позиция от името на друго лице/група лица**	**Предложения и становища**	**Приети/ неприети**	**Мотиви**
1.	**Портал за обществени консултации,** **27 април 2026 г.**	**Доц. д-р Атанас Владиков –** **Ексклузивен преподавател на основен трудов договор /ОТД/ в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”, гр. Пловдив** **Регистрирано вещо лице в юрисдикция**	☒ Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: ….	Считам, че публикуваният Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища, приета с Постановление № 215 на Министерския съвет от 2004 г. е напълно навременен и изразявам подкрепата си за предложения проект. Очакваният резултат от прилагането на Проекта ще бъде създаването на нормативни предпоставки за оптимизиране и по-добро регулиране на процеса по издаване на основните документи от висшите училища и намаляване на административната тежест,	Приема се по принцип	

		на Окръжен съд – Пловдив		както за преподавателите, така и за студентите. Създаването на добри практики чрез постигането на взаимно синхронизирани и актуални, както общи нормативни актове, така и вътрешно университетските правилници, с цел повишаването на ефективността и прозрачността на дигиталните процеси във висшето образование и осъвременяване на процесите на дигитална трансформация с развитието на електронни регистри, документни и удостоверителни услуги, синхронизирани с разпоредбите на ЗЕУЕС. Във връзка с предложение в Проекта акт изказвам своето Становище и правя следните предложения: 1. Техническо прецизиране на предложените промени. В проекта в §11. В чл. 16 се правят следните изменения и допълнения: Вал. 2: в) в т.7 думите „подпис на“ се заменят с „електронно потвърждение от“. Така предложените промени не се отнасят за т.7, тъй като в т.7 няма такъв текст (дата на получаване на документа и подпис на получателя).Тези промени се отнасят за ал.2, т.8 – „длъжности „електронно потвърждение от“ служебното лице, удостоверяващо информацията.	Не се приема	Има се предвид точно точка 7 – електронно потвърждение от получателя на дипломата. Текстът има нова редакция.
				2. Относно предложената промяна в „чл. 1: Алинея 2 се изменя така: „(2) След решение на академичния съвет висшите училища могат да издават на обучаващите се в тях лица студентска (курсантска) книжка, а при поискване от обучавания – академична справка и уверение.“.	Приема се	Текстовете са прецизирани.

				От предложението не става ясно задължително ли трябва да има решение на академичния съвет, за да може висшето училище да издава студентски книжки, уверения и академични справки. Това решение на академичния съвет за документите в електронен или хартиен вид ли става дума? Предложение. Да се запази текста на ал.2, като се допълни с второ изречение с текст: „След решение на академичния съвет висшите училища могат да издават тези документи в хартиен в електронен или в хартиен вид.“		
				3. С цел спазване на Закона за марките и географските означения правя следното Предложение: Ал.2 става ал.3 и се приема нова ал.2 с текст“: Графичното оформление на издаваните от висшите училища документи следва да съответства на защитената търговска марка за тях, ако такава имат.“	Не се приема	Предложената за уредба материя не е предмет на наредбата.
				4. Приемам частично предложения текст в проекта за ал.5 на чл.1 от Наредбата. Предложение. Като се вземе предвид , че съвременната дигитална среда е уязвима към кибератаки и софтуерни проблеми, а доказателството за това са сериозните проблеми, които неотдавна имаха различни институции – предлагам да се допълни с второ изречение с текст: „Воденето и съхраняването в електронен вид на Главната книга и книгата за регистриране на издаваните дипломи за висше образование	Не се приема	Правилата за киберсигурност са предмет на специални нормативни актове, които висшите училища са длъжни да прилагат. Висшите училища са задължени субекти по Закона за електронното управление и там

				да се дублира в непрекъснат режим в защитен носител.“		има изисквания във връзка с поддържаните от тях регистри и бази данни.
				5. Считам, че така предложеният текст на новата ал.9 на чл.1 е непрецизна. В проекта е записано: „(9)при несъответствие между вписаните в електронните книги и в книгите на хартиен носител данни, се вземат предвид тези от електронните книги.“ Този текст е коректен само за информацията, която до момента е водена и съхранявана и ще бъде водена и съхранявана по електронен път. За информацията, която обаче се снема (дигитализира) от книгите, които са хартиен носител чрез заснемане, сканиране или по друг начин при несъответствие с електронните данни пò правилно да се ползват тези от хартиения носител. Предложение: Новата ал.9 да се допълни с изречение второ с текст: „При несъответствие между вписаните в електронните книги данни (дигитализирани от книгите с хартиен носител) и книгите на хартиени носители, се вземат предвид тези от книгите с хартиен носител.“	Приема се.	Текстовете в проекта на акт са прецизирани.
				6. Във връзка с въвеждането на норма председателя на изпитната комисия да се подписва с електронен подпис.	Не се приема	Въпросите са уредени с нормата на чл. 16, ал. 3 от Наредбата, която препраща към чл. 13,

				Предложението не дава отговор на следните въпроси: А) Какъв трябва да е електронният подпис на председателя – личен или издаден от съответното висше училище; Б) Електронният подпис на твърд носител (флашка) ли е, или е в облачна система; В) Тъй като състава на Държавната изпитна комисия и нейният председател се назначават със заповед на Ректор на висшето училище, то следва ли всички хабилитирани преподаватели да имат електронен подпис (за улеснение на ВУ) или само тези, които са назначени за председатели на ДИК. Считам че тези въпроси следва да бъдат уредени с процесната наредба, а не с правилника на висшето училище.		алинеи 1-3 от Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги, където тази материя е първично уредена. Преценката дали подписът да е обикновен, усъвършенстват или квалифициран се прави от висшето училище. Какъв е носителят на удостоверението за е-подпис – флашка или облачен, няма отношение към неговата правна стойност.
				7. Предложеният в §15 3-месечен срок, в който Висшите училища привеждат правилниците си в съответствие с това Постановление, считам за неудачен, поради това, че Правилниците се променят с решения на Общото събрание на висшето училище. Периодът, в който вероятно ще влезе в сила Постановлението ще съвпадне с периода на изпитните сесии, кандидат-студентските кампании и летните отпуски във висшите училища и съответно свикването и провеждането на Общото събрание ще бъде проблемно. Предложение: „§15. Висшите училища привеждат правилниците си в съответствие с	Не се приема	Периодът е съобразен с необходимата подготовка за измененията в правилниците на висшето училище и отчита необходимостта те да бъдат синхронизирани с нормативната уредба преди началото на академичната година.

				това Постановление в 6-месечен срок от влизането му в сила”. В заключение считам, че така представения Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища, приета с Постановление № 215 на Министерския съвет от 2004 г. е само начало на дигитализацията на документите, издавани от висшите училища. Добре е наредбата да се синхронизира с Плана за действие в областта на цифровото образование (2021—2027 г.) на ЕС и със стандартите на Европейското цифрово удостоверение за учене (EDC), като постепенно се премине изцяло към издаването на проверима цифрова версия на удостоверение, което висшето училище ще издава на студентите, за да документират тяхното обучение. Това може да е диплома, сертификат за обучение, микроудостоверение, сертификат за участие и др. Тези удостоверения могат да бъдат издавани на всички езици на ЕС и Европас /EuroPass/ и се подписват с електронен печат – форма на електронен подпис, принадлежащ на висшето училище. Мнението е лично и не обвързва институцията, в която работя!	Приема се за сведение	
2.	**Портал за обществени консултации, 14.04.2026 г. и**	**Проф. д.ик.н. Димитър Канев – заместник-ректор по академичните**	☐ Лицето действа от свое име	1. Обща оценка Варненският свободен университет „Черноризец Храбър“ (ВСУ) изразява	Приема се за сведение	

	официално чрез деловодна система Eventis № 0432-6/14.04.2026 г.	**дейности ВСУ „Черноризец Храбър“**	☒ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: ВСУ „Черноризец Храбър“	пълната си подкрепа за предложения проект на Постановление на Министерския съвет. Предвидените изменения ефективно преодоляват функционалната дублираност между хартиения и електронния документооборот, установявайки единен технологичен стандарт и необходимата правна основа за пълноценна цифрова трансформация на административните процеси във висшето образование. Проектът е в пълен синхрон с принципите на Регламент (ЕС) 2016/679 (GDPR), Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги, както и с европейските стандарти за дигитализация. 2. Анализ на ключовите разпоредби 2.1. Установяване на приоритет на електронния запис (§ 1, т. 3 и т. 4) Считаме за критично важна новата редакция на чл. 1, ал. 5, регламентираща воденето на главната книга и регистъра на дипломите в електронен вид. Въвеждането на изрично правило за приоритет на електронните данни при несъответствие (чл. 1, ал. 9) установява правна презумпция за достоверност на електронния запис. Това е ключов фактор за гарантиране на правната сигурност при удостоверяване на студентски статус и постигнати резултати, елиминирайки рисковете от административни противоречия. 2.2. Оптимизиране на административната тежест и модернизация на реквизитите (§ 1, т. 1 и § 3) Подкрепяме отпадането на изискването за хартиен формат на студентската книжка и		

				премахването на физическата снимка от дипломите. Тези промени представляват необходима модернизация, която кореспондира с развитието на единните информационни системи и регистрите на НАЦИД. Премахването на тези атрибути значително облекчава административната тежест за висшите училища и студентите, като същевременно повишава нивото на защита чрез използването на уникални дигитални идентификатори. 2.3. Технологична неутралност и академична автономия (§ 12 и § 13) Приветстваме нормативното признаване на оперативната самостоятелност на висшите училища при определяне на процедурите за автентикация (чл. 17). Този подход е в пряк унисон с принципа на академичната автономия и позволява на всяко училище да прилага най-високите технологични стандарти за сигурност, съобразени със спецификите на своята инфраструктура. ВСУ „Черноризец Храбър“ поема ангажимент в законовия срок да утвърди детайлни вътрешни процедури, включващи нива на достъп и одитни следи. 2.4. Оперативност при удостоверяването (§ 4) Подкрепяме рационалната мярка заместник-ректори да могат да подписват дубликати на документи за завършена степен. Разпоредбата, че дубликатът се издава върху текущия утвърден образец, осигурява съвременна защита срещу подправяне и гарантира непрекъсваемост на обслужването.		

				3. Предложения за допълнения С цел пълна нормативна съгласуваност, предлагаме следното допълнение: В чл. 1, ал. 1, т. 5 и чл. 10, ал. 1: Текстът „български език“ да се допълни с фразата: „или на езика, на който е проведено обучението, съгласно утвърдената учебна документация“. Това ще отрази коректно статуса на специалностите, провеждани изцяло на чужд език. 4. Препоръки към МОН В подкрепа на ефективното прилагане на промените, препоръчваме на Министерството да насърчи междуинституционален обмен на добри практики. Това ще спомогне за постигане на висока интероперабилност (оперативна съвместимост) между системите на различните висши училища и държавните регистри, без да е необходима допълнителна тежка регулация на техническите аспекти. 5. Заключение Предложеният проект на Постановление е прецизен и навременен отговор на нуждите на академичната общност. Приемането му ще легитимира съвременните форми на управление на информацията и ще премахне пречките пред пълноценната дигитализация	Не се приема Приема се за сведение	Сега действащият текст на разпоредбата има предвид провежданите от висшите училища подготвителни курсове за специализирана и езикова подготовка по български език на чужденци, а не обучение на чужд език.

				на образователния процес в съответствие с европейските стандарти.		
3.	**Официално чрез деловодна система Eventis № 0403-46/29.04.2026 г.**	**Проф. Димитър Димитров – ректор на Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“**	☐ Лицето действа от свое име ☒ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“	I. Изразяваме подкрепата си към публикуваните за обществено обсъждане предложения за изменения на Наредбата за държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища (Наредбата) относно отпадане на изискването за поставяне на снимка на дипломите за завършена образователно-квалификационна степен на висше образование. Въвеждането на новите функционалности на Регистъра на всички действащи, прекъснали и завършили студенти и докторанти ще дава възможност за проверка и контрол на провежданото от съответното висше училище обучение на конкретен студент чрез съдържащите се в него данни и информация, а по този начин и за удостоверяване истинността на издадената диплома за висше образование. Електронизацията на процесите в системата на висшето образование, свързани с административните дейности на висшите училища, предоставя възможност вече събрани данни от административните органи да бъдат използвани за служебно удостоверяване на информацията. II. Във връзка с предложените изменения и допълнения на Наредбата за държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища. 1. Съгласно §3 чл. 4, ал. 2, точка 2 се изменя така: „Данни, идентифициращи притежателя на дипломата - имената съгласно документ за самоличност, ЕГН (личен или друг идентифициращ номер на чужденеца от	Приема се за сведение	

				документа за самоличност), дата и място на раждане (град, село, област, държава), гражданство.“ Предложение: Област да отпадне от задължителния текст, изписван в дипломата. В различните държави по света формите на административно-териториално деление варират значително в зависимост от устройството на съответната държава.	Не се приема	В над 90% от случаите обучаваните лица са родени на територията на Република България и за тях може да се попълни полето „област“. То е необходимо, тъй като в България се срещат населени места с дублиращи имена в различни области. По отношение на лица, за които тази информация не може да бъде попълнена, полетата следва да останат непопълнени.
				2. Съгласно §11 в чл. 16 се правят следните изменения и допълнения: 2. В ал. 2: в) в т. 7 думите „подпис на“ се заменят с „електронно потвърждение от“. Книгата за регистриране на издадените дипломи за висше образование има за цел да проследява поредността на номерата на издадените дипломи. В голяма част от висшите училища се правят тържествени връчвания на дипломите и не може да бъде	Приема се.	Разпоредбата е редактирана.

				реализирано електронно потвърждаване в деня на получаване. Предложение: Този текст да отпадне от Наредбата. Да се въведе текст в предвидения в Заключителните разпоредби срок от 3 месеца за привеждане на правилниците в съответствие с измененията и допълненията, всяко висше училище да разпише начина на удостоверяване на получаването на дипломата за висше образование. Надяваме се направените от нас препоръки и предложения по проекта за изменение и допълнение на Наредбата за държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища да бъдат взети предвид, с оглед на по-доброто систематизиране на Наредбата, синхронизирането й с актуалната обстановка в системата на висшето образование и оптимизиране на процесите по издаване на основните документи от висшите училища		
4.	**Официално чрез деловодна система Eventis № 0421-33/30.04.2026 г.**	**Проф. Бойчо Ланджов – ректор на Медицинския университет – София**	☐ Лицето действа от свое име ☒ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: Медицински университет – София	Медицински университет - София изразява принципна подкрепа за предложените изменения и допълнения в Наредбата, насочени към модернизация на нормативната уредба и създаване на условия за по-широко въвеждане на електронни процеси при създаването, съхраняването и издаването на академична документация. Предлаганите промени отговарят на съвременните тенденции за дигитализация, повишаване на административната ефективност и улесняване на достъпа до информация.	Приема се за сведение	

				В същото време, с оглед на практическото прилагане на новите разпоредби и необходимостта от гарантиране на правна сигурност и устойчивост на системите, бихме искали да отправим следните съображения и препоръки: 1. Относно приоритета на електронните регистри - предвидената разпоредба, че при несъответствие между електронните и хартиените регистри се приема информацията от електронните, представлява важна стъпка към дигитализацията. Считаме обаче, че е необходимо допълнително прецизиране на този текст, като за момента с водещо значение да останат хартиените регистри на задължителната учебна документация, тъй като повечето ВУ в момента разработват и въвеждат електронни информационна системи, които следва да бъдат апробирани, да бъде установена тяхната надеждност, тъй като всяко нова система неминуемо има период на калибриране и усъвършенстване. Да се въведат механизми за установяване и коригиране на евентуални технически грешки, както и ясни правила за проследимост на промените. Първичната документация от писмената част на изпитите, например, все още за значителна част от дисциплините е на хартия и оценката се вписва върху нея, в протокол на хартиен носител и вторично се прехвърля на електронен носител. Поради тази причина считаме, че информацията в регистрите на хартия трябва да бъде определяща при несъответствия.	Приема се частично.	Изготвена е нова редакция на разпоредбата, която отчита документи с първичен хартиен носител

				2. Относно практическата готовност за пълна дигитализация - преходът към изцяло електронни регистри и процеси изисква съответна техническа обезпеченост и подготовка на административния и академичния състав. В тази връзка считаме за важно да се осигури достатъчно време за адаптация, както и за осигуряване на методическа подкрепа и указания за прилагане на новите изисквания, с цел избягване на затруднения в текущата дейност на висшите училища.	Не се приема	И към момента висшите училища водят по-голямата част от регистрите с в електронна среда (Регистър на всички действащи и прекъснали студенти и докторанти, Регистър на академичния състав и т.н.) и данните са налични, а администрацията е с опит в обработката им. Предложената уредба цели премахване на изискването за дублиране на тези регистри и на хартия, като по този начин облекчава администрацията и спестява ресурс.
				3. Относно факултативния характер на част от документите - предоставянето на възможност за издаване на определени документи по решение на висшето училище е в съответствие с принципа на академична автономия. В същото време би било полезно да се обмисли въвеждането на минимални общи стандарти или препоръчителни практики, които да гарантират съпоставимост и прозрачност, особено в	Приема се по принцип	Предоставянето на възможността висшето училище да издава определени документи и на хартиен носител не отменя необходимостта данните от тези документи да съществуват и в

				контекста на студентската мобилност и международното сътрудничество.		електронна среда, която е основната, която се използва при студентския обмен както у нас, така и в международен аспект.
				4. Относно идентификацията на притежателите на документи - отпадането на снимката като задължителен реквизит на дипломата/ свидетелство за професионална квалификация е разбираемо в контекста на развитието на електронните системи. Важно е обаче да се гарантира, че са налични достатъчно надеждни механизми за бърза и сигурна идентификация на притежателя на документа, включително при използване в международна среда. С оглед на което предлагаме за момента да остане идентификацията от снимка.	Не се приема	Субективното физиономично-лицево разпознаване на даден субект от снимка има далеч по-малка степен на достоверност от идентификацията въз основа на личен номер (напр. ЕГН), който е вписан в личните документи, които съдържат снимка, която периодично се актуализира за разлика от снимката в дипломата.
				5. Относно издаването на дубликати на дипломи - новият подход за издаване на дубликати по актуален образец е логичен от административна гледна точка. В същото време представянето на дубликат, различен по външен вид от оригинала може да доведе до затруднения при признаването на документа от външни организации и трябва да е ясно как ще се доказва, че това е същият	Приема се по принцип	Издаването на дубликат се прави в случаите, когато оригиналният документ е изгубен или станал негоден за употреба. В този смисъл не би

				документ. Считаме за полезно да се предвиди допълнителна яснота относно проследимостта и съпоставимостта между оригиналния документ и дубликата, с оглед избягване на затруднения при тяхното използване.		следвало да е налице ситуация, при която се сравнява оригинал и дубликат на документа на едно и също лица. Що се отнася до документи на различни лица, издавани в един и същ период от едно и също висше училище – именно отбелязването „дубликат“ елиминира необходимостта да се търси пълно графично сходство с оригиналните документи, още повече че в миналото те са издавани на фабрично отпечатани корични хартиени единици, със серия, номер и година, които няма как да бъдат възпроизведени понастоящем и не може да се изисква от висшето училище да съхранява неизвестно във времето количества от тях.

				В заключение Медицински университет - София подкрепя усилията за осъвременяване на нормативната уредба и за развитие на електронното управление във висшето образование. Същевременно считаме, че допълнителното прецизиране на отделни текстове и осигуряването на ясни правила и стандарти ще допринесат за по-ефективното и сигурно прилагане на предлаганите промени.	Приема се за сведение	